

Taula rodona

Oriol Fort i Marrugat, moderador

Bon dia, Déu vos guard, *Salam alaikum*,

Permeteu-me, abans de començar aquesta Taula rodona, presentar-vos a les persones que hi participaran i a les quals, en nom del Centre d'Estudis Molletans, vull agrair profundament la seva predisposició a col·laborar-hi.

I també permeteu-me agrair al Centre d'Estudis Molletans que hagi encarregat a un agnòstic moderar aquesta Taula rodona entre membres de diverses confessions religioses:

Per l'Església Catòlica, el senyor Ricard Casadesús.

Per la Iglesia Evangélica del Buen Pastor de Mollet del Vallès – Asambleas de Dios, el senyor David Belmonte.

Per la Comunitat Islàmica Al Huda de Mollet del Vallès, el senyor Tawfik Chaddadi.

Pels Testimonis de Jehovà, el senyor Antonio Fernández.

Per la Comunitat Islàmica de Mollet del Vallès, el senyor Abdeljabar El Asri, i

per la Iglesia Evangélica de Hermanos en Mollet del Vallès, el senyor Andy Stewart.

Ara, per iniciar aquesta taula, que podríem qualificar de diàleg interreligiós, deixeu-me partir d'un nom, del nom d'una ciutat que és sagrada per a les tres religions monoteistes fonamentals que en la Terra hem tingut i tenim, de les tres religions filles d'Abraham: el judaisme, el cristianisme i l'islam.

Em refereixo a la ciutat de Jerusalem que, a partir de l'etimologia de la seva forma hebrea, *Yerushalaim* alguns lingüistes proposen que es tradueixi per

«la ciutat de les dues paus», tenint en compte la relació entre *shalaim* (de *Yerushalaim*) i *shalom*, pau en hebreu.

Val la pena, de passada, recordar que si pau en hebreu és *shalom*, en àrab és *salam*. Sempre tants fets divins i humans que els apropen i sempre tantes persones i interessos més humans que no pas divins, que els allunyen

Així, Jerusalem, la ciutat sagrada de les tres religions monoteistes de la Mediterrània, és la ciutat de les dues paus, la pau celestial i la pau terrenal.

No és aquí i ara que hem de parlar de la pau celestial, de la relació que cada una de les religions té amb allò transcendent, però sí que hem de parlar de la pau terrenal, d'aquella que parla l'Evangeli de Mateu «Benaürats els que cerquen la pau perquè seran anomenats fills de Déu»; o d'aquella Pau *Salam* que és un dels 99 bellíssims noms de Déu d'acord amb l'Alcorà

I si faig referència a aquesta ciutat, Jerusalem, ho és com a forma d'homenatge a la seva voluntat de perviure durant segles i segles, malgrat les destruccions que durant tota la nostra història i, ara mateix, ha sofert i sofreix. I ho és com a reconeixement a allò que simbolitza i que sempre haurà de simbolitzar: la voluntat indestructible de convivència i de pau.

Convivència i pau ens porten, directament, al moll de l'os d'aquestes Jornades del Centre d'Estudis Molletans: la germanor, la tolerància, el diàleg, la cooperació, la solidaritat i, així, la integració i la convivència; és a dir, la pau terrenal.

Parlarem d'integració i de convivència amb representants de sis comuni-

tats religioses: quatre de cristianes i dues de musulmanes. Dissortadament, no ha estat possible la presència d'altres religions que es practiquen a Mollet, vinculades a les tradicions jueva, budista, hinduista, confucianista, taoista, animista, etc.

En tot cas tenim la presència de les dues religions més reconegudes a la nostra ciutat: les que tenen com a noms propis a Jesús de Natzaret i a Muhàmmad.

Hi haurà un primer bloc on els representats de cada religió parlaran en aquest ordre:

1. Església Catòlica. Ricard Casadesús
2. Iglesia Evangélica del Buen Pastor de Mollet del Vallès – Asambleas de Dios. David Belmonte
3. Comunitat Islàmica Al Huda de Mollet del Vallès. Tawfik Chaddadi
4. Testimonis de Jehovà. Antonio Fernández
5. Comunitat Islàmica de Mollet del Vallès. Abdeljabar El Asri
6. Iglesia Evangélica de Hermanos en Mollet del Vallès. Andy Stewart

Voldria deixar clar, des del primer moment, que no es tracta d'una intervenció que tingui per finalitat ni l'evangelització, per part dels cristians, ni la *dawa*, és a dir, la invitació als no musulmans a acceptar les veritats de l'islam. No es tracta, doncs, d'un apartat de proselitisme sinó d'informació institucional en la primera qüestió, i d'aprofundiment teològic, dogmàtic, doctrinal en la segona.

a. Presentació de cada entitat, col·lectivitat, comunitat religiosa.

b. Bases doctrinals sobre les que es sustenta el treball de la comunitat religiosa a favor de la pau, la solidaritat, la integració i la convivència.

1. Ricard Casadesús

Parròquia de Sant Vicenç de Mollet del Vallès

Introducció

El diàleg interreligiós és tota aquella situació en què persones pertanyents a dues o més tradicions religioses parlen sobre les seves tradicions religioses amb una actitud d'interès, d'obertura, de confiança, de sinceritat, de col·laboració. Passa per la paraula, per l'intercanvi de pensaments formulats i ha d'obrir i renovar els que hi participen.

Es tracta d'un fenomen típic de la modernitat plural. Hi ha una sèrie de factors que han contribuït a la seva aparició: la comunicació i interdependència creixent entre els diversos pobles i cultures, la consciència més viva de la pluralitat de les religions, la relació de proximitat inèdita del cristianisme amb les altres religions, el dinamisme creixent de certes tradicions religioses i el seu poder d'atracció i d'inspiració a occident, la nova sensibilitat davant els valors espirituals i humans de les altres tradicions religioses i l'obertura de nous canals de coneixement sobre aquestes, etc.

La globalització i les migracions han posat en relació els creients de les grans religions del món, fent del diàleg interreligiós una de les qüestions urgents del nostre temps. La globalització comporta el final de les fronteres religioses. Això porta al fet de poder veure i experimentar altres realitats del món diferents a les nostres. I amb el tema migratori es dona una forta implicació del diàleg interreligiós, ja que es donen reptes de valors i reptes morals en els països que tenen diferents religions convivint-hi.

Per al diàleg interreligiós, però, es requereix una cultura democràtica, perquè sinó és molt difícil establir un diàleg. Així mateix, també és necessària la justícia, ja que allà on no hi hagi

condicions de justícia, no hi pot haver diàleg, només negociació.

Amb el diàleg interreligiós es pre-tén aconseguir una convivència pacífica entre les religions del món, treballar junts per la justícia i el desenvolupament dels pobles, tenir un coneixement intern i amorós de les altres religions i fer un esforç per entendre'n la teologia i la moral. El diàleg també és necessari per tenir un major coneixement de la pròpia religió i extreure'n nous punts de vista. En el diàleg interreligiós hem d'oferir el que tenim: la pròpia veritat de la nostra tradició religiosa i de la nostra pròpia experiència de Déu. En cap cas, però, la finalitat del diàleg ha de ser una negociació teològica.

El problema del diàleg. Diverses posicions

El problema central subjacent en el diàleg interreligiós és l'afirmació de la pròpia identitat en l'esperit d'obertura a les altres tradicions religioses, respecte a la qüestió de la revelació i de la salvació.

Per la nostra part, per a un bon diàleg interreligiós cal fer una teologia que cerqui amb més profunditat, a la llum de la fe cristiana, el significat de la pluralitat de les fes i de les tradicions religioses en el projecte de Déu per a la humanitat. És a dir, una teologia cristiana del pluralisme religiós. Aquesta opció vol dir orientar-se per la fe cristiana vers un horitzó veritablement universal, que abraci la totalitat de l'experiència religiosa de la humanitat. Això és el que s'anomena *inclusivisme obert* o *dinàmic*.

La característica singular de l'*inclusivisme* és l'atribució d'un valor positiu a les altres religions i el seu reconeixement com a mediacions salvífiques

per als seus membres. Les religions del món són camins de salvació, en tant que impliquen la salvació de Jesucrist. Per mitjà del seu esperit, Crist es fa present i actiu en el creient no cristià, obrant més enllà dels límits visibles de l'Església, tant en la vida individual com en les diverses tradicions religioses¹.

Un exemple d'aquesta posició és la teoria de la presència de Crist en les religions de Karl Rahner. Aquesta teoria assumeix que les diverses tradicions religioses de la humanitat són portadores de valors soteriològics positius per als seus membres, perquè en elles i a través d'elles es manifesta la presència operativa de Jesucrist i del seu misteri salvífic. La teologia de Rahner parteix d'una comprensió molt ampla de la història de la salvació. La història de la salvació es realitza igualment allà on l'acció salvífica no està formulada de manera expressament religiosa. Déu s'acosta a l'home. Aquesta autocomunicació de Déu és oferta a tots els homes. És una universalitat de la gràcia com a oferiment de Déu. Es tracta d'un component existencial sobrenatural de tot ésser humà, subjecte d'esperit transcendental i de llibertat moral. I l'autocomunicació de Déu pot ser tan universal que succeeixi de manera anònima, però real. Així, en les diverses religions es revela igualment el component sobrenatural, possibilitant als seus membres la preordenació a Déu. Els seus membres poden anomenar-se, doncs, *cristians anònims*, si accepten lliurement l'oferiment de l'autocomunicació de Déu per mitjà de la fe, l'esperança i la caritat. Per a Rahner, tots els camins menen misteriosament cap a una mateixa direcció, malgrat les divergències existents.

1. F. TEIXEIRA, *Teologia de les religions. Visió panoràmica de la situació actual*, Claret, col. Horitzons, n° 26, Barcelona, 2002.

Quan són escollits amb fidelitat a la pròpia consciència, aquests camins menen els seus participants cap al misteri de la infinitat de Déu.

Un exemple que va una mica més enllà és la teologia de les religions que proposa Hans Küng. Küng es situa a cavall entre un inclusivisme obert i un pluralisme religiós. Küng proposa una teologia ecumènica de les religions al servei d'una teologia ecumènica per la pau. Küng estableix una criteriologia interreligiosa que pugui servir per a totes les religions, basada en tres criteris: (a) una religió és veritable i bona en la mesura que és humana, que no oprimeix ni destrueix l'home, sinó que el promou (criteri ètic); (b) una religió és veritable i bona en la mesura que roman fidel al seu origen o a la figura normativa (criteri religiós general); (c) una religió és veritable i bona en la mesura en què la seva teoria i pràctica permeten reconèixer l'esperit de Jesucrist (criteri específic cristià). Al costat d'un criteri específic cristià, hi ha criteris específics budistes, musulmans, jueus... Així, sota el punt de vista ètic i religiós, moltes religions poden ser vertaderes, però sota el punt de vista existencial, només hi pot haver una religió vertadera. No es tracta d'una veritat universal, sinó existencial. Així, un creient només té una religió per vertadera. Això no obstant, no exclou l'existència de veritat en d'altres religions.

Fonaments bíblics i teològics del diàleg interreligiós

Jesús pren una posició oberta, basada en l'amor al proïsme. Jesús reconeix l'existència de fe i d'amor, fins i tot, fora del cercle dels seus deixebles: el samarità a Lc 10,29-37, l'oficial romà a Mt 8,10; la dona sirofenícia a Mc 7,24-30; el desconegut que treu dimonis a Mc 9, 38-40; i en tots els qui es comprometen en la solidaritat

als necessitats, independentment de la religió que professin a Mt 25,31-46. Jesús, amb el seu amor als marginats, manifesta que el seu regne està present i actiu més enllà dels límits del poble escollit (Israel) i anuncia que els gentils també entraran al Regne de Déu.

Cal recordar el discurs de Pau a l'Areòpag d'Atenes, que trobem al Nou Testament (Ac 17, 22-31): «Atenesos, veig que en tot sou molt religiosos, perquè recorrent la ciutat i contemplant els vostres llocs sagrats, fins i tot he trobat un altar que porta aquesta inscripció: «Al déu desconegut». Doncs bé, el que vosaltres adoreu sense conèixer és el que jo us anuncio. El Déu que ha fet el món i tot el que s'hi mou. (...) De fet, potser [els homes] podrien acostar-s'hi a les palpentes i trobar-lo, perquè ell no és lluny de ningú de nosaltres, ja que en ell vivim, ens movem i som». I també Pau ens diu: «Déu vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat» (1Tm 2, 4-6).

Els Pares de l'Església també tractaren el tema del diàleg interreligiós. Sant Justí exposà la seva famosa teoria de les *semina Verbi*, que defensa la presència de llavors del Verb de Déu, del Logos diví, és a dir la Paraula de Déu, en tots els homes de forma natural: «Los que practicaron el bien universal, natural y eterno, son agradables a Dios y serán salvados a través de Cristo en la resurrección, igual que los santos varones que vivieron antes, como Noé, Henoc, Jacob y los demás, juntamente con los que reconocieron al Hijo de Dios» (*Diálogo con Trifón* 45, 4).

També Sant Ireneu de Lió explica que Déu ha fet amb els homes 4 aliances (Adam; Noé; Moisès; i la definitiva amb Jesús). Aquesta última aliança renova l'home i ho recapitula tot (*Adversus Haereses* III, 11, 18). Les observances naturals de la llei divina Déu no les va abolir mai, sinó que les amplià i les

completà. Sant Ireneu ens està dient que Déu, en no derogar les aliances universals antigues, quan arriba l'última aliança i definitiva amb Crist, deixa la porta oberta a la salvació dels no cristians.

I, per últim, Sant Climent d'Alexandria ens diu a *Stromata* (Str.): «El camino de la Verdad es uno, pero hacia él, como hacia un gran río, fluyen de todas partes diversos riachuelos» (Str. 1, 5, 29,1). I més endavant: «Hay diversos caminos de sabiduría que llevan de-rechamente al camino de la Verdad, y este camino es la fe» (Str. 11, 2, 4, 2).

2. David Belmonte

Església Evangèlica del Bon Pastor de Mollet

Bon dia a tots. Sóc un dels ministres de culte d'aquesta església, d'aquesta comunitat. Us parlaré una miqueta de la història del nostre moviment perquè el conegueu, perquè potser no en teniu coneixement.

L'Església Evangèlica del Bon Pastor de Mollet del Vallès pertany a la família o la denominació Assemblees de Déu, que es van organitzar el 1914 als Estats Units. Els seus fundadors van ser pastors evangèlics majorment baptistes i metodistes, amb una teologia pentecostal. El pentecostalisme és una continuació del Moviment de Santedat del segle XIX, un dels grans moviments doctrinals de l'església protestant. Les Assemblees de Déu són presents a gairebé tot el món i constitueixen una de les principals denominacions pentecostals. Mantenen nombrosos col·legis, instituts bíblics, així com alguns seminaris teològics i universitats. Al nostre país, les Assemblees de Déu estan integrades a la FEREDE (Federación de Entidades Religiosas Evangélicas de España), que és la interlocutora de les esglésies evangèliques davant l'estat espanyol.

Les Assemblees de Déu tenen establerts a Espanya molts llocs de culte. Es van constituir oficialment al nostre país el 1963, encara que les arrels històriques van més enllà, ja que algunes congregacions actuals tenen les seves arrels en els anys trenta, tot i que la situació política del moment va fer molt difícil el treball d'aquelles primeres esglésies a causa de la falta de llibertats que avui dia sí que tenim.

L'Església del Bon Pastor de Mollet del Vallès va començar a formar-se l'any 1985, a través del treball dut a terme per diversos missioners americans al barri de Can Pantiquet. Ja l'any següent es va disposar del local actual al barri de Plana Lledó, que és des d'on desenvolupem la nostra feina actualment. A causa del creixement que hem tingut els darrers anys, també hem obert recentment un local nou a Martorelles, el poble que hi ha aquí al costat. Per tant, estem treballant tant al barri de Plana Lledó aquí a Mollet com a Martorelles.

En l'àmbit social, les Assemblees de Déu a Espanya treballen des de diferents ONG i entitats de caire cultural. L'Església de Mollet del Vallès ha col·laborat estretament en projectes duts a terme a Romania, al Perú, a Hondures, a Cuba, a Guinea Equatorial, a Burkina Fasso i a Sierra Leone. Han estat projectes de caire divers. Per exemple hem treballat amb nens de carrer, en problemes de pares que es desentenen d'ells; també en projectes de reconstrucció de país, com a Sierra Leona, un país totalment destrossat per una guerra civil molt cruenta. També s'han fet campanyes sanitàries de diversos tipus a Perú, amb nens i famílies que no tenen cap tipus de recurs... O sigui, que hem participat a través del que serien ONG del ventall que té Assemblees de Déu a Espanya.

Dins del que seria l'àmbit local de Mollet del Vallès, aquesta comunitat està realitzant programes d'ajuda social enfocats, en molts casos, a emigrants; no únicament, però sí que hem tingut un creixement important del que seria immigrants, bàsicament llatinoamericans. Fem repartiment d'aliments de primera necessitat, de roba, i també ensenyem principis d'educació bàsica. Com a cristians protestants evangèlics, nosaltres també tenim un credo, però us vull resumir algunes de les coses en què creiem perquè en tingueu una miqueta de coneixement.

Com a evangèlics, creiem en les sagrades escriptures, la Bíblia, com la paraula inspirada per Déu, mitjançant la qual es revela a l'ésser humà, que no conté error als seus originals i constitueix l'única regla infalible de fe i de conducta. Creiem també en un Déu únic, existent i revelat en les escriptures en les persones del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant. Creiem en Jesucrist com a únic i suficient salvador. Creiem en la salvació integral de l'ésser humà, cos, ànima i esperit. També creiem en la promesa del baptisme de l'Esperit Sant. Igualment, creiem en l'Església, que és el cos de Crist, composta per tots els creients nascuts de nou. Creiem en el baptisme per immersió i en el sant sopar com les ordenances donades pel Senyor a la seva Església. Creiem també en el sacerdoci universal dels creients, sent Jesucrist l'únic mitjancer entre Déu i els homes. Creiem també en la pregària, en el nom de Jesús com a mitjà de comunicació amb Déu. També creiem en l'Arrabassada o l'Arravatament de l'Església i la segona vinguda de Jesucrist junt amb els seus sants.

L'Església és una assemblea o comunitat d'aquells que segueixen Jesucrist. No hi ha d'haver-hi diferències de fons religiós, social, cultural o

humà. Com diu la paraula de Déu a l'epístola als Gàlates (Ga.3.28): «Ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona, tots sou un de sol en Jesucrist». L'Església està cridada a seguir l'exemple deixat per Crist, tal com expressa la primera epístola de Joan, capítol 4, que diu: «Perquè tot i que estem en aquest món, vivim tal com Jesucrist viu». Com a església no tenim una recepta màgica per a la crisi o els problemes que estem potser passant, però sí que podem aportar principis de vida, recursos morals que beneficien en sí la societat. Com a cristians, creiem que viure, seguint els principis bíblics ens donarà resultats satisfactoris per a la convivència, el respecte, la pau i la solidaritat.

També, el reconèixer i apreciar els altres, la capacitat de conviure amb d'altres i escoltar-los, és una bona base perquè la societat visqui en pau. També vull fer referència al llibre de Fets, capítol 10: «Llavors Pere prengué la paraula i digué: ara veig de veritat que Déu no fa distinció de persones, sinó que es complau en els qui creuen en Ell i obren en rectitud, de qualsevol nació que siguin». Llavors estem preocupats, com a cristians, pels problemes socials i econòmics que estem passant, però com a Església ens preocupa també el més essencial, que és la vida espiritual de les persones. Si hi ha una vida espiritual saludable, les relacions personals, socials, d'amistat... milloraran notablement.

Per concloure, Jesucrist també ens va donar tants de principis que podem seguir avui dia per tenir una molt bona convivència. Diu «Ja sabeu que es va dir: estima els altres, però no estimis els enemics. Doncs jo us dic: estimeu els vostres enemics, pregueu pels qui us persegueixen, així sereu fills del vostre Pare del cel que fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre

Taula rodona. D'esquerra a dreta: Andy Stewart, Tawfik Chaddadi, Ricard Casadesús, Oriol Fort, David Belmonte, Antonio Fernández i Abdeljabar El Asri

justos i injustos, perquè si estimeu els qui us estimen, quina recompensa me-reixeu? No fan el mateix els publicans? I si només saludeu els vostres germans, què feu d'extraordinari? No fan el mateix els pagans? Sigueu perfectes com ho és el vostre pare celestial.»

Com a conclusió, com a comunitat cristiana que som, creiem en la paraula de Déu com a regla de fe i conducta, agafem els principis de vida que té la paraula de Déu per viure les nostres vides, però no hem d'oblidar que encara que nosaltres som conscients que vivim la vida espiritual, també hem de ser conscients que tot l'espiritual també s'ha de reflectir en la vida del dia a dia, no hem de deixar de pensar que com que tenim a Déu, com que som bons cristians... ens oblidem del que ens envolta i no ha de ser així. Hem d'estar molt atents a les necessitats que tenen les persones que ens envolten, les nostres comunitats. Com us deia abans, som una comunitat espiritual, però que també ha d'estar molt preocupada o atenta a les necessitats que té també aquest món, aquesta societat. Gràcies!

3. Tawfik Chaddadi

Comunitat Islàmica Al Huda de Mollet

Bon dia a tothom. Volia saludar-vos en àrab: *مكئيلع مالسل* (*as salam alaikum*). Sabeis lo que significa? La paz sea con vosotros. Esto es nuestro saludo las veinticuatro horas. Cuando entramos, cuando salimos, siempre decimos esto. Como bien ha dicho nuestro moderador, *as salam* es uno de los nombres más bellos y hermosos que tiene nuestro Dios. Estamos rindiendo culto en los saludos. El saludo nuestro diciendo esta frase tan corta, puede ser un título de lo que es el islam. Es una entrada interesantísima para entender nuestra religión. Y si yo saludo con *as salam alaikum*, ¿cómo me vais a contestar? *Alaikum salam*. Así se empieza la convivencia y la integración. Siempre se nos pide a nosotros: tenéis que hacer, tenéis que hacer... también la otra parte puede hacer, es muy sencillo. Son cosas que son muy pequeñas. Así cada día conozco tu cultura, conoces la mía, mi religión, y así se empieza. Con cada granito de arena de todos nosotros —que no es una tarea fácil— seguramente

podemos conseguir lo que todos queremos, esta convivencia (que todavía quizás estamos viviendo una coexistencia) pero quizás podemos vivir y convivir independientemente de nuestras creencias o nuestras religiones.

La Comunidad Islámica Al Huda es una comunidad que lleva existiendo y trabajando ya desde finales del año 1996, principios del año 1997. Quizás no salimos o la gente no nos conozca, pero sí que existimos, en condiciones precarias y pobres, como sabéis, pero existimos. Pretendemos hacer muchas cosas pero dadas nuestras limitaciones en todo el contexto, aparte de una jornada de puertas abiertas que hemos hecho, todavía no hemos alcanzado los objetivos que todos queremos.

152

Hablando de las bases doctrinales sobre los temas que nos importan a todos nosotros, la paz, la solidaridad y la integración, seguro que vosotros sabéis los famosos cinco pilares del islam, pero muy poca gente conoce los seis pilares de *Al-imán*. Tenemos los cinco pilares del islam (el testimonio de fe, la oración, el dar dinero a los pobres, el ayuno y la peregrinación a la Meca). Pero los seis pilares de la Fe en que creemos son el dogma, la cosmovisión de los musulmanes. Esto es muy importante: para ser musulmán hay que creer en ciertas cosas y ahí están las bases de la convivencia. El primer pilar de *Al-imán*, de la Fe en que creen los musulmanes es creer en la unicidad de Dios: Alá es único. Después, creer en todos los ángeles de Dios. Esto lo compartimos; hasta aquí compartimos: un Dios único y todos los ángeles (judíos, musulmanes y cristianos). Después, para ser musulmán, tengo que creer en todos los profetas de Dios, desde Adán hasta Muhammad. Y aquí abro un paréntesis. Os pido un pe-

queño favor: no digáis Mahoma nunca más, por favor. Nos ofende. Si consultáis el Diccionario de la Real Academia, que es el diccionario más prestigioso, abridlo y buscad el significado de Mahoma: Os vais a encontrar la gran sorpresa que nos ofende y nos duele. La primera explicación: Mahoma: «hombre gandul, descuidado». La segunda o la tercera dice: «Mahoma, profeta, bla, bla, bla». He entrado en la página web de la Real Academia y he consultado hasta la versión de 1884. Había barbaridades peores que ésta. Ahora lo han quitado. En mi casa tengo, me parece, la versión del 92, impresa en papel. Esto, de verdad, no ayuda a la convivencia que todos queremos. Nuestros hijos, que consultan el diccionario en los colegios, en la biblioteca popular, nuestros intelectuales, nuestros periodistas... ahí está la información, bastante manipulada. Si por ejemplo yo me llamo Jordi Pujol y voy a Madrid y les digo: no me llaméis Jordi Pujol² pues esto es lo mismo. Cambiar el nombre propio de Muhammad a Mahoma es lo mismo. Reconozco que hay palabras en árabe que cuestan, pero ésta no. Hay toda la carga histórica de prejuicios culturales y tópicos históricos que queremos evitar para hacer un paso hacia a nosotros, para acercarnos. No cuesta mucho hacer este pequeño esfuerzo.

Dicho esto, el tercer pilar de la Fe es creer en Alá o en un Dios único, creer en todos los ángeles de Dios, creer en todos los profetas que envió Dios a la humanidad y hay que creer en el día del juicio, hay que creer en el destino. Esos son los seis pilares. Lo importante es esto: creer en todos los profetas que envió Dios. Yo, por ser musulmán, cumplo con todos los deberes islámicos, pero si no creo en Jesús, no me va

2. Pronunciat amb so de «j» en castellà

a servir el Islam para nada. En el terreno islámico, teológico, voy al infierno. Soy musulmán, cumplo con todos los deberes islámicos y no creo en Moisés o en la Tora o en el Antiguo Testamento, no me va a servir el Islam para nada. Eso son bases más que teológicas, esto es la pura convivencia que todos queremos. No quiero preguntar si los demás creen en nosotros.

No sé si sabéis cuántas veces se ha mencionado a Jesús en el Corán y cuántas veces se ha mencionado Muhammad en el Corán. El Corán, para nosotros, para entendernos, es lo que significa Jesús para los cristianos. Jesús, para los cristianos es el Corán para nosotros, el estatuto. El amor, para los cristianos es la misericordia, *rahmán* para nosotros. Ya veis que no hay grandes diferencias. Si hacemos un esfuerzo de conocer al otro, el Corán, que es el libro sagrado por excelencia de los musulmanes, obviamente tiene que mencionar a su propio profeta, no a otro que es lejano, que es Jesucristo. Pues sí señor. Jesucristo se menciona en el Corán 25 veces. El profeta Muhammad, 5 veces. ¿Veis las diferencias, que muy poca gente conoce?

Os voy a leer *lias* coránicas o dichos de nuestro profeta Muhammad. Hay varios. Un día, el profeta Muhammad estaba sentado con sus compañeros y pasó un funeral, una persona en un féretro que había muerto. Cuando se acercó al profeta y sus compañeros, nuestro profeta se levantó, con gesto de respeto, como haría cualquiera de nosotros. Los compañeros que estaban presentes, como queja, como menosprecio, le replicaron a nuestro profeta: Oye, Muhammad, mensajero de Dios, éste no es más que un judío, ¿por qué te has levantado? Era judío, es decir, no musulmán. Nuestro profeta se enfadó, furioso y les contestó rápidamente: ¿no es un alma humana?

(*ةيرشبل حورل تسيل*) en árabe. Este es el concepto de convivencia que tenemos y muy poca gente de la otra parte conoce.

Alá, en el sagrado Corán os dice: «adora a Alá, no le asustéis nada, trata con bondad a los padres y a los cercanos. Y a los huérfanos y a los pobres y al vecino cercano y al vecino más lejano». Si yo como musulmán quiero cumplir este versículo, ¿quienes son la gente más cercana a mi piso, a mi comunidad o a mi barrio? ¿Quienes son los vecinos cercanos y lejanos? Pues son gente que no son musulmanes. Entonces, para ser musulmán y cumplir con este versículo tengo que vivir y convivir. Nuestro profeta nos ordena más, diciendo por ejemplo un dicho (*hadith*): «Quien crea en Alá, en el último día que trate con generosidad a su vecino». Un día, un compañero del profeta sacrificó un cordero y preguntó a su criado si había dado algo a su vecino judío. Le preguntó dos veces si había dejado algo, y al criado le extrañó puesto que el vecino no era musulmán y no entendía porqué tenía que darle. Y contestó el compañero de nuestro profeta diciendo que él había escuchado a nuestro profeta Muhammad diciendo que el ángel Gabriel estaba insistiendo en recomendar la importancia del vecino hasta que pensó que este vecino no musulmán tendrá derecho a la herencia (que esto es muy importante).

En una oración en Mollet, en la fiesta del Cordero, hacemos una oración por la mañana y luego vamos a la fiesta. Yo invité a nuestra gente, a los musulmanes, después de sacrificar el cordero, a dar los famosos pinchos morunos a los vecinos, a vosotros, como regalo, como gesto de vecindad y de convivencia. Al final de la oración vino un paisano, un musulmán, diciendo que si no eran musulmanes

¿tengo que darles carne? Pues sí, hasta nosotros tenemos conceptos no correctos de nuestra religión, que también son obstáculos que impiden la plena convivencia. Entre todos tenemos que hacer este esfuerzo.

Muchas gracias.

4. Antonio Fernandez Testimonis de Jehovà

Moltes gràcies al Centre d'Estudis Molletans per aquesta ocasió i el recolzament i la invitació de l'Ajuntament de Mollet, també.

Qui som, els Testimonis de Jehovà? Som cristians d'arreu de tot el món que formem un col·lectiu multicultural, interracial, amb personalitats diferents, però compartim valors i creences que ens configuren en un fort sentit de grup, podríem dir de poble. Som mundialment coneguts per la nostra tasca evangelitzadora. Estem presents arreu del món a 236 països i arreu de l'estat espanyol des de principis del segle passat. Podríem dir que a Catalunya hi som des de la dècada dels anys vint i ara estem presents gairebé a totes les comunitats de Catalunya. Concretament, a Mollet del Vallès hi som des de la dècada dels anys seixanta i actualment, entre Testimonis i simpatitzants superem sensiblement les 300 persones.

Els Testimonis de Jehovà creiem el que ens ensenya la Bíblia i per a nosaltres és la màxima autoritat i la base de totes les nostres creences i activitats religioses.

Què creiem? Creiem en Déu. L'anomenem Jehovà o Yavé, com diu la Bíblia; l'únic important i el nom personal. Ens atreuen qualitats de Déu com l'amor, la fidelitat, el perdó, la paciència, la veritat, la justícia, la humilitat, la pietat, la tendresa... per citar-ne només algunes. Creiem en Jesús com a fill de

Déu inferior i diferent. I el seu objectiu és fer la voluntat del seu Pare, Déu. I gràcies a la seva mort tenim l'esperança de viure per sempre.

Com deia, la Bíblia és la base de totes les nostres creences. Segons l'epístola a Timoteu, 3, 16-17, diu: «Tota Escriptura és inspirada per Déu i útil per ensenyar, per redargüir, per corregir i per instruir en justícia perquè l'home de Déu sigui competent i a punt per fer tota una obra». Què fem perquè la Bíblia, en les nostres activitats, especialment en tot el que té a veure amb la pau, la integració, la solidaritat i la convivència? Podríem dir de moment que moltes. Un dels manaments que va donar Jesús, Mateu, 22, diu: «Estima el Senyor el teu Déu amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot l'esperit; aquest és el primer i més gran manament. El segon, estima el proïsme com a tu mateix». Això es tradueix de moltes maneres. Per exemple, podríem parlar de la honradesa. La Bíblia ens diu, a Zacaries 8, 16: «Aquestes són les coses que heu de fer. Digueu-vos la veritat l'un a l'altre i pronuncieu sentències que portin a la pau». Els Testimonis de Jehovà seguim aquest i altres principis i ens esforcem en totes les coses per ser honrats. També ens esforcem per la pau. No solament per no anar la guerra, com diu Miquees, 4, 2-3 «Amb les seves espases forjaran relles i falses esperances i les nacions no alçaran espasa l'una contra l'altra ni aprendran més a fer la guerra». Justament ens esforcem en ser persones pacificadores, intentem arreglar les coses amb la pau, fora de la violència. Per això mai veureu Testimonis de Jehovà que vagin a la guerra, ja sigui d'una nació o d'una altra.

En relació al matrimoni i la família, què ens diu la Bíblia, com ens ajuda? Entre altres coses diu a Jesús 5, 28-31: «els marits han d'estimar les pròpies

mullers com als propis cossos». També dóna pautes per a la muller, els fills, la manera de viure... i tot això fomenta valors per a la família, per a la convivència i que els matrimonis i les famílies siguin raonablement feliços. Què hi ha dels forasters, els orfes i les vídues? Doncs tenim una recepta clara al llibre de l'Èxode 22, 21. «No oprimiràs ni deixaràs cap foraster. No afligireu cap vídua ni cap orfe. Si els afligiu, creieu-me, s'encendrà la meua ira contra vosaltres».

Què pensem del treball? Doncs la Bíblia és clara al respecte. Segons els Tessalonicencs 3, 10 diu que si algú no vol treballar, que tampoc mengi; així doncs, intentem prendre'ns el treball seriosament, fer una jornada completa i de qualitat per als nostres patrons. Pel que fa a la higiene, segons els Corintis 7, diu: «purifiqueu-vos de tota impuresa de la carn i de l'esperit, guardeu perfectament la santedat en el temor de Déu». Els Testimonis de Jehovà s'esforcen per ser persones netes, en el sentit físic i en el sentit moral i també en el sentit espiritual. Quant a l'alcohol i les drogues, no abusem de l'alcohol ni prenem drogues. La Bíblia és clara al respecte. Primera tena, capítol 4, versos 3 i 4 diu: «Ja és prou darrer acomplert en el temps basat en la voluntat de l'abans, anar enrera de llibertinatges, passions, embriagueses, begudes, partides de beure, etc.» Solament prenem drogues per prescripció facultativa, no per cap altra qüestió. I procurem seguir la regla àuria que el nostre Senyor i mestre que és Jesucrist, va dir a Lluc 6,31, que diu: «tal com vulgueu que els altres us tractin, tracteu-los també vosaltres igualment a ells».

També intentem ajudar aquells que volen creure en els beneficis que nosaltres hem rebut de la Bíblia. Mateu, 10, 8 diu: «gratuïtament ho heu rebut,

doneu-ho gratuïtament també». En definitiva, vull dir que l'efecte del coneixement i l'aplicació de la Bíblia en nosaltres ens ha fet millors matrimonis (inclosos aquells que estaven a punt de trencar-se) ens ha fet millors pares, millors fills, millors veïns, millors professionals, i ha millorat també la nostra moral, fent una moral neta, en el que té a veure amb l'honradesa, transparència fiscal, etc i també ens ha ajudat a superar mals hàbits com l'abús de l'alcohol i les drogues, la violència, la promiscuïtat, etc. Així a grans trets són els principis doctrinals en què ens basem per la solidaritat, la pau i la convivència.

5. Abdeljabar El Asri

Comunitat Islàmica de Mollet del Vallès

Bona tarda, *salam alaikum!*

La Comunitat Islàmica de Mollet del Vallès va ser fundada legalment el febrer de 2006, forma part de la Federació d'Unions de Comunitats Islàmiques d'Espanya i també va ser una de les primeres fundadores de la Unió de Comunitats Islàmiques de Catalunya que es va fundar a principis del 2008.

Les principals finalitats estan basades en l'Alcorà, que és el llibre sagrat dels musulmans i la *sunna*, que és la tradició del nostre profeta Muhàmmad. Com a activitats o finalitats hi ha la divulgació de l'ensenyament de l'islam i la commemoració i pràctica del ritual de les cerimònies i festivitats religioses, com tots sabeu: la festivitat del sacrifici del xai, el final del Ramadà, el Ramadà, etc.

A l'Alcorà hi ha bastants capítols i versos que parlen sobre la convivència i la tolerància entre diferents cultures i religions. Primer m'agradaria explicar-vos una miqueta el que és o com es diu la convivència en àrab i què vol dir convivència. Convivència en àrab es

diu *at-t'aayish* (شي اعتل); aquesta paraula deriva de viure amb (*عم شي عل*) o viure junts, tant si les dues parts són individuals com famílies o com unitats. Convivència significa, doncs, abandonar la intransigència en l'opinió i l'odi per causa de diferents opinions. Això es reflecteix molt en un vers que ara mateix llegiré que està a l'Alcorà, Al Huyurat (los Aposentos Privados) al vers 13: «homes, us hem creat d'un mascle i d'una femella i us hem fet formar pobles i tribus perquè us reconegueu entre vosaltres. És cert que el més digne de vosaltres front d'Al·là és el qui més consciència i temor d'Ell té. És cert que Al·là és savi i coneixedor de tot». En aquest vers, de manera implícita, el que fa és reconèixer les races, les identitats nacionals, els idiomes i els dialectes, inclús la diversitat de les idees i la multiplicitat de les identitats culturals. És com si en aquest vers, Al·là ens intentés dir que acabem formant pobles i tribus perquè d'aquesta diversitat hem de saber treure una acció positiva. M'agradaria ressaltar la part que diu «perquè us reconegueu entre vosaltres». La paraula *li ta'arafuu* abasta una àmplia gamma de significats, entre d'altres: «per a què trobeu un bé i un profit els uns dels altres», «per a què intercanvieu coneixements i beneficis», «per a què us entengueu», «per a què trobeu utilitat uns en el pensament dels altres» etc. Tot això està inclòs en el significat de *li ta'arafuu* (perquè us reconegueu).

Podríem mencionar molts fets històrics, sobre tot d'Al Andalus on, com tots sabem, hi ha hagut un bon exemple de convivència entre jueus, cristians i musulmans.

També es poden citar algunes vivències que va tenir el profeta en pobles o tribus on no tots eren musulmans, com és la Meca o Medina. A Medina hi havia jueus i després van anar els mu-

sulmans allà i van saber conviure entre els jueus i els musulmans. Això és un bon exemple a seguir i crec que tots hem de prendre nota, anar endavant i no fer que els petits obstacles de petites diferències culturals o religioses ens afectin socialment.

Moltes gràcies.

6. Andy Stewart

Iglesia Evangélica de Hermanos en Mollet del Vallès

Entiendo el catalán, m'agrada parlar el català, pero no lo domino suficiente para hablar en público.

Muchas gracias por esta invitación en nombre de la Iglesia Evangélica de Hermanos. Os queremos felicitar en primer lugar porque creo que es la primera vez que lográis juntar representantes de las diferentes religiones en un ámbito de comprensión y de buen diálogo. Yo soy anciano en la Iglesia de Mollet y ministro de culto, pero no es lo que aparenta, un inglés venido para hacer proselitismo aquí como misionero. En realidad yo vine aquí como agnóstico y fue a través del testimonio de la Iglesia Evangélica de Mollet del Vallès que yo me convertí a Cristo. El testimonio evangélico en Mollet data del año 1868. Fue un compatriota mío, William Brown quien estableció el primer núcleo de creyentes evangélicos en Mollet.

La iglesia nuestra tiene sus comienzos en 1910, cuando se comenzaron a hacer reuniones en una casa. William Brown también estableció iglesias en Caldes, Santa Perpètua i en Barcelona; incluso también colegios, tanto en Barcelona como en Caldes. Ahora mismo somos unos 20 miembros y congregamos alrededor de 40 o 50 personas pero a lo largo de la historia ha variado el número entre 10 y 40 y la asistencia entre 15 y 60. Todos

los miembros excepto yo son españoles y los que se congregan, españoles y mayormente personas de América Latina.

En cuanto a nuestra fe, nuestros cultos se celebran en castellano porque la mayoría son originarios del Sur y creemos –como ha dicho David, de la otra iglesia evangélica de Mollet– en las Sagradas Escrituras, sus 66 libros entre el Antiguo Testamento y Nuevo Testamento, basados en las escrituras originales, inspiradas divinamente y totalmente sin error, dignos de toda confianza y constituyen nuestra norma suprema de autoridad en todo lo concerniente a nuestra fe y conducta. Creemos en un Dios único trino: padre, hijo y espíritu santo. Creemos que Dios es nuestro creador. Creemos en la deidad esencial absoluta y eterna y la humanidad real y propia pero sin pecado de nuestro Señor Jesucristo. La deidad de nuestro Señor Jesucristo se demuestra en su resurrección entre los muertos y que está vivo en el cielo. Desde que resucitó, tenemos buenas noticias para los hombres pecadores que sin su intervención estaríamos perdidos, pero gracias a que Él muriera y resucitara nos ofrece una salvación que es un regalo de Dios, no por méritos humanos, basado en el arrepentimiento de cada hombre y su fe personal en nuestro Señor Jesucristo, como su salvador. Fruto de esa salvación y sólo como fruto son las obras del creyente que ha recibido el poder del espíritu santo al confiar en Jesucristo.

En la segunda parte de este bloque, en cuanto a que lleva a la práctica, a la vida, como creyente desde Mollet, nuestro ejemplo es nuestro Señor Jesucristo que realmente es Dios encarnado y por lo tanto enseñamos y practicamos la compasión a nuestros semejantes recordando el mandato del Señor que dice que debemos estimar a los demás

como superiores a nosotros mismos. Así que procuramos aceptar a los demás, ayudarles a integrarse y a convivir en la sociedad. Nuestro deber como creyentes es rendir culto a Dios, gratificarse mutuamente en el común, fe en su Señor y proclamar el evangelio.

Muchas gracias.

Moderador

Passem ara al segon bloc. Atès que el temps que ens queda és molt poc, proposaria que contestéssim les següents preguntes:

- a. És possible el diàleg interreligiós?
- b. És possible la col·laboració de les diverses comunitats religioses en el treball per a la integració i la convivència a Mollet?

Ordre d'intervenció:

1. Iglesia Evangélica de Hermanos en Mollet del Vallès. Andy Stewart
2. Comunitat Islàmica de Mollet del Vallès. Abdeljabar El Asri
3. Testimonis de Jehovà. Antonio Fernández
4. Comunitat Islàmica Al Huda de Mollet del Vallès. Tawfik Chaddadi
5. Iglesia Evangélica del Buen Pastor de Mollet del Vallès – Asambleas de Dios. David Belmonte
6. Església Catòlica. Ricard Casadesús

1. Andy Stewart

Iglesia Evangélica de Hermanos en Mollet del Vallès

Vamos a sugerir, como Iglesia Evangélica de Mollet del Vallès, que se siga en esta línea, pero queremos decir al Ayuntamiento que no se haga ilusiones con la presencia de hoy, porque si se siguen haciendo reuniones así, no habría tanta asistencia, ya que la

mayoría no nos identificamos con la política; tenemos otras prioridades y creo que nuestra Iglesia no acudiría tanto a una reunión así. Sin embargo, recomendamos que se haga una reunión anual con el Ayuntamiento, con los representantes aquí o quizás con otros del mismo sentir, tratando los temas que tenemos en común. Por ejemplo: todos los que estamos aquí tenemos alguna inquietud espiritual, esto lo compartimos, pues podemos hablar de ello. También podemos hablar y necesitamos la colaboración del Ayuntamiento: tenemos cosas en común como los trámites legales con las autoridades locales. En cuanto a actividades, las oraciones con las comunidades y el Ayuntamiento mismo en nuestros bloques donde tenemos los locales. También en promocionar la comunicación y buena información a la ciudadanía de Mollet.

158

Sugerimos que en estas reuniones se pueda dinamizar y ampliar la participación en actos públicos de las entidades representadas. Como entidades religiosas necesitamos en el ámbito político y otros ámbitos, que se defiendan los derechos de expresión religiosa, la libertad de ella, debemos unir criterios ante tendencias que llevan a excluir la religión de la sociedad; ya lo vemos en los colegios, cuando antiguamente se enseñaba pero ahora no.

Hablamos también de la necesidad de establecer un código moral, qué tienen las religiones que ofrecer en la comunidad, que cada vez es más decaída.

En último lugar, sugerimos que anualmente se reúnan las entidades religiosas con las asistentes sociales de la ciudad, donde podemos unir esfuerzos y recursos para ayudar a la gente necesitada, porque como se ha visto, todos tenemos en común que hemos de identificarnos con nuestros semejantes y hemos de ayudarles. Creemos

que sería muy bueno que se trataran estas cosas en una reunión así. Gracias.

(El moderador aclareix que les Jornades no les organitza l'Ajuntament sinó el Centre d'Estudis Molletans, per tant, estan totalment despolititzades. L'objectiu del CEM és la recerca d'aspectes històrics, sociològics, etc. de la ciutat i el seu entorn)

2. Abdeljabar El Asri

Comunitat Islàmica de Mollet del Vallès

A la pregunta de si és possible un diàleg interreligiós, nosaltres veiem que és una cosa fonamental. Creiem que és necessari que en el nostre municipi es facin jornades de diàleg interreligiós, que hi participin totes les confessions minoritàries més la catòlica, que és la majoritària a tot Espanya i també a Mollet. Creiem que unes jornades similars serien beneficioses per a tots, tant per als que assisteixen aquí com per als molletans, ja que d'aquesta manera ens ajudariem (a més de facilitar la comprensió entre les diferents religions que hi ha aquí a Mollet) a recolzar-nos mútuament per a benefici dels ciutadans de Mollet.

La segona pregunta sobre la col·laboració, jo crec que és també primordial fer jornades d'aquest mateix estil o jornades més tancades en el que serien amb representants de les entitats religioses. En aquestes reunions es podria parlar de temes d'interès, de com administrar aquestes entitats, com poder arribar a fer activitats de col·laboració. És possible que en el futur també puguem arribar a celebrar entre totes les confessions que hi ha a Mollet, alguna festa que no sigui contradictòria amb el que creu cada religiós. I això és possible a partir d'un diàleg. Jo crec que és possible un diàleg entre nosaltres.

3. Antonio Fernandez Testimonis de Jehovà

Nosaltres sempre hem estat oberts al diàleg, no tenim cap problema en dialogar, això ens permet conèixer-nos millor. Em consta que a Mollet hi ha una bona participació de companys nostres en diferents activitats. El que nosaltres oferim als ciutadans de Mollet és el que estem oferint a tot el món i que resumeixo de manera molt ràpida.

Actualment nosaltres realitzem la nostra labor a l'estat espanyol en 27 idiomes diferents per poder acollir la majoria de persones de diferents llengües que arriben al país; tenim persones que han après un idioma expressament per poder expandir la nostra doctrina bíblica i la nostra educació a altres persones. Ho fan de manera altruista.

Pel que fa a la integració de persones, es fa en col·lectius de sords-muts i de cecs també. Què fem per als nostres veïns i estem disposats a seguir fent? Ensenyar l'amor al proïsme i el respecte a les lleis; transmetre els valors cristians a milers de persones; aquesta és la nostra tasca principal. Donem auxili a les víctimes de desastres naturals que poden posar en perill la vida i la propietat dels seus veïns i més enllà de les fronteres de l'estat espanyol, per citar un exemple, treballam a Uganda i a la República Democràtica del Congo. En aquests i altres països vam organitzar i estem organitzant programes d'ajuda humanitària i hem arribat a atendre les necessitats de 7.000 refugiats malgrat que els testimonis de Jehovà d'aquesta zona solament eren 2.000. Molts llocs de testimonis de Jehovà s'han obert per ser missioners i ajudar altres persones.

Estem organitzant visites als centres penitenciaris de l'estat espanyol per contribuir a la formació espiritual i

humana de la població reclusa i amb aquests programes, els reclusos han aconseguit deixar enrera una vida de delinqüència i drogoaddicció i s'han reinserit a la societat d'una manera positiva. També, el que oferim és el que estem fent amb les nostres famílies: procurar ensenyar els nostres fills a tenir una bona formació acadèmica amb una preparació que s'ha de dirigir al servei dels altres i no com un mitjà d'enriquiment personal o per assolir prestigi. Els testimonis de Jehovà ens guiem pel principi bíblic que delega l'educació dels seus fills i per aquest motiu els pares han de dedicar temps i qualitat a la seva família i a la lectura de la Bíblia a tots ells per fomentar valors com la honradesa, la humanitat, els bons hàbits, etc. La nostra confessió ofereix instrucció moral basada en la Bíblia i intentem aplicar aquests principis a millorar la qualitat de vida familiar i a la salut física i emocional de moltes persones que ens coneixen bé.

Les nostres publicacions estan oberetes a tot el món, es distribueixen de manera gratuïta i exalten valors com la honradesa, el respecte a les autoritats i també tractem temes de gran valor social com per exemple les relacions que alteren la convivència i que fins i tot representen una repressió brutal contra el proïsme, per exemple la revista *Despertar*.

4. Tawfik Chaddadi

Comunitat Islàmica Al Huda de Mollet del Vallès

A la primera pregunta, el diàleg interreligiós, para un musulmán, es un imperativo, no solamente una moda, sino un imperativo coránico, es una orden de Dios. Dialogar, entre lo que de una manera clásica se ha considerado como *alogiter*, la fuente del libro sagrado (siempre se refiere a los

cristianos y a los judíos), aparte que compartimos muchísimas cosas en el fondo, con vosotros. Si Dios ordena rezar, también me ha ordenado dialogar, cualidad, decir a la gente del libro: venid, para hablar en común, es lo que ha sido el texto de la famosa carta que se ha dirigido al Papa Benedicto XVI para el encuentro que se ha realizado en Roma. Pero nosotros, los musulmanes, nunca vamos a olvidar aquella famosa visita del anterior Papa, Juan Pablo II, a Egipto en marzo de 2000, entró en la famosa mezquita Al Azhar, y se refirió al islam como la gran religión islámica; fue un gesto muy importante, aparte que cogió un ejemplo del Corán, lo avisó. Eso sí que son gestos que acercan y quizás rompen tópicos históricos y prejuicios políticos, culturales e incluso mediáticos que se dan cada día y cada mañana en los medios de comunicación.

160

Personalmente, yo voy más que por el diálogo interreligioso al diálogo entre religiosos. Todas las religiones están ahí, no me vais a convertir, ni yo tampoco os voy a convertir. Cada uno cree que la suya es la verdad absoluta y es la salvación, no vamos a negarnos, pero diálogo interreligioso, sí. Musulmán, ateo, agnóstico, budista, cristiano... sí, hace falta un diálogo, es más, es una necesidad, pero no entre las religiones, para mí cada encuentro va a ser perder el tiempo, porque cada uno tiene su propia religión y es feliz; al margen, si le gusta y quiere convertirse (lo decimos en el Corán), no hay coacción en temas de fe, en temas de creencias. Aparte, no sé si sabéis por qué se ha arreglado este versículo. Hay toda una ciencia, la exégesis, en la interpretación del Corán, las circunstancias de cómo ha sido y por qué se ha arreglado este versículo concreto. Este versículo del segundo capítulo tiene toda una anéc-

dota histórica muy importante para entender el mensaje y el significado: no hay coacción, no hay que imponer en temas de fe, en temas de creer, pues cuando el Profeta llegó de la Meca a la Medina, la otra ciudad, la mayoría de la gente local, autóctona (que luego se denominaron *ansar*), la gente que lo apoyó, que eran politeístas (en el fondo los judíos se convirtieron en musulmanes), hubo un señor que se convirtió al islam pero tenía a sus hijos viajando en una caravana de comercio en Cham (Siria y Líbano de hoy) y ahí se encontró con los cristianos ortodoxos y se convirtió al cristianismo. A la vuelta a la Medina, su ciudad natal, a ver a su padre y su familia, a su padre no le gustó y quería que su hijo también se convirtiera en musulmán y le forzó: «tú eres mi hijo y yo como padre (la autoridad que otorga la paternidad), tienes que convertirte en musulmán». La respuesta fue, como dice el ángel Gabriel todo el mensaje en el versículo coránico: «Dejad a los hijos» (cristianos, judíos o lo que quieran). Esto es muy importante para entender todo lo que es la filosofía actual y la libertad religiosa. Hace casi quince siglos que existía.

Hay que optar por el diálogo interreligioso. Nosotros pensamos, desde la óptica islámica, que somos hermanos respecto a ustedes tres veces: somos hermanos porque tenemos un mismo Dios, en el fondo, el principio israelí del concepto de Dios. También somos hermanos porque tenemos el mismo padre, la misma madre; y en tercer lugar, somos hermanos porque compartimos el mismo país, el mismo oxígeno, el mismo aire. Esto nos obliga a dialogar y a vivir y a convivir.

Termino la colaboración de hoy con un texto muy importante, pues no deja de ser curioso cada vez que lo leo. Un día, el profeta Mohammad estaba sen-

tado con sus compañeros después de una oración y se dirigió a los compañeros preguntándoles: ¿quién de vosotros está hoy ayunando? Se calló todo el mundo menos uno, el famoso Abu Bakr, el primer califa, el primer sucesor de los musulmanes que los dirigió después de la muerte del profeta y dijo: «Yo soy mensajero de Alá, estoy en ayunas, estoy ayunando». Después vino la segunda pregunta: ¿Quién de vosotros hoy ha dado una *sadaka* (algo de dinero, ropa o comida a un necesitado, a un pobre). Nadie contestó. El mismo personaje dijo: «Yo, mensajero de Alá he hecho esto». La tercera pregunta del profeta Muhammad, *salá* en árabe significa que Dios le saluda y le bendice. Más que una oración es una orden. Cuando visionamos el nombre del profeta Jesús hay que decir que Dios le bendiga, es más en árabe que en castellano. La tercera pregunta del profeta ha sido ¿Quién de vosotros ha visitado hoy un *infern*? La misma respuesta, nadie. Abu Bakr dijo: «Yo, profeta de Alá». Después el profeta se dirigió diciendo por la última pregunta: ¿Quién de vosotros reconcilió hoy entre dos personas? Nadie contestó. Abu Bakr dijo: «Yo, mensajero de Alá he hecho esto». Y ahí viene la réplica del Profeta como conclusión, diciendo: «Cualquier creyente que efectúa una de estas buenas obras, en el día del juicio final, una puerta del paraíso se le va a abrir y le va a llamar por su propio nombre». Ahí, Abu Bakr, tan impaciente preguntaba al profeta: «¿Y que va a pasar con alguien que ha hecho todas estas buenas obras, no solamente una de estas cuatro?» Esto, para nosotros, es casi un programa; si queremos ahora dibujar un programa de competencia: visitar los enfermos, los hospitales, todos esos ejemplos más cercanos o cualquier otro. Y lástima que ni siquiera lo hacemos nosotros, para

hacer autocrítica. Abu Bakr dice: «¿Qué pasa con alguien que hace todas estas buenas cosas?». El profeta contestaba. Pues algunos miembros de Al Huma, mi comunidad islámica, van a ser llamados, no solamente por una puerta del paraíso, por todas las puertas con su propio nombre para que entren. Yo creo que este dicho del profeta, este *hadith*, refleja que éste es un programa de toda la colaboración en nuestra sociedad de Mollet y cualquier otra ciudad de Catalunya, de Marruecos o de donde sea. Muchísimas gracias.

5. David Belmonte

Iglesia Evangélica del Buen Pastor de Mollet del Vallès – Asambleas de Dios

L'oportunitat que hem tingut de fer aquestes jornades, amb la invitació del Centre d'Estudis Molletans és una ocasió única. El fet de poder explicar en part una miqueta el que som, el que creiem, el que també estem fent... ha estat per a nosaltres molt important.

De cara a mantenir potser més endavant, algun tipus de reunió, mantenir una xarxa de contactes, tot seria parlar-ho, potser meditar-ho, però podria ser una idea interessant perquè penso que com a diferents confessions religioses que estem aquí a la ciutat, crec que tots tenim interès que la ciutat molletana avanci bé, amb uns valors bons, que convisqui en pau, que convisqui també en solidaritat, que hi hagi també una bona integració amb els que han vingut de fora... Crec que com a resum, aportar la idea que potser podríem fer una xarxa de contactes, no sé si a través de l'Ajuntament o del Centre d'Estudis Molletans, podríem reunir-nos i parlar de temes més concrets. I aquí ho deixo. Gràcies.

6. Ricard Casadesús Església Catòlica

El magisteri de l'església sobre diàleg interreligiós

El Papa Pau VI, enmig del Concili Vaticà II (CVII), publica l'encíclica *Ecclesiam Suam* (ES) al 1964. En ella reconeix que l'Església ha d'entrar en diàleg amb el món on viu. En la relació amb les altres tradicions religioses cal una actitud de respecte, de reconeixement dels seus valors espirituals i morals, i de promoció i defensa dels ideals comuns (ES 112).

Ja amb el Concili Vaticà II (1962-1965) es configura una nova actitud de l'Església amb les religions no cristianes. Assumeix l'optimisme salvífic present en la tradició de l'Església, obrint el camí del reconeixement d'una funció positiva i salvífica de les religions no cristianes. Als documents del Concili hi ha una inclinació a reconèixer tot el que hi ha de veritat i gràcia en alguns elements objectius de les mateixes tradicions religioses, en els propis ritus i cultures dels pobles, en les seves llavors de contemplació, en les iniciatives religioses que manifesten la varietat de la recerca de Déu i en les riqueses que Déu ha atorgat als pobles. El CVII, en reconèixer com a veritable patrimoni espiritual aquests valors que es troben condensats en les grans tradicions religioses, convida els cristians a tenir una real sensibilitat de diàleg, d'atenció i d'estimació per a tots els pobles i les seves tradicions religioses que caminen cap a la mateixa meta, que és Déu.

El CVII a LG 16 (*Lumen Gentium*: constitució dogmàtica sobre l'Església) diu sobre els no cristians: «El deseo de salvación abarca también a aquellos que reconocen al Creador, entre los cuales están en primer lugar los musulmanes, que confesando profesar la fe de Abrahán, adoran con nosotros a un solo Dios, misericordioso». I a GS 22 (*Gau-*

dium et Spes: constitució pastoral sobre l'Església en el món): «[La salvación] vale no sólo para los cristianos, sino también para todos los hombres de buena voluntad, en cuyo corazón actúa la gracia de modo invisible. [Pues] Cristo murió por todos». I en el decret sobre les relacions de l'Església amb les religions no cristianes NA 1-3 (*Nosttra Aetatae*) ens diu: «Todos los pueblos forman una comunidad, tienen un mismo origen, puesto que Dios hizo habitar a todo el género humano sobre la faz de la tierra, y tienen también un fin último, que es Dios, cuya providencia, manifestación de bondad y designios de salvación se extienden a todos (...) Ya desde la antigüedad y hasta nuestros días se encuentra en los diversos pueblos una cierta percepción de aquella fuerza misteriosa que se halla presente en la marcha de las cosas y en los acontecimientos de la vida humana y a veces también el reconocimiento de la Suma Divinidad e incluso del Padre. (...) La Iglesia Católica no rechaza nada de lo que en estas religiones hay de santo y verdadero. Considera con sincero respeto los modos de obrar y de vivir, los preceptos y doctrinas que, por más que discrepen en mucho de lo que ella profesa y enseña, no pocas veces reflejan un destello de aquella Verdad que ilumina a todos los hombres. (...) La Iglesia mira con aprecio a los musulmanes que adoran al único Dios, viviente y subsistente, misericordioso y todo poderoso, Creador del cielo y de la tierra, que habló a los hombres, a cuyos ocultos designios procuran someterse con toda el alma como se sometió a Dios Abrahán, a quien la fe islámica mira con complacencia. Veneran a Jesús como profeta, aunque no lo reconocen como Dios; honran a María, su Madre virginal, y a todos los hombres resucitados. Aprecian además el día del juicio, cuando

Dios remunerará a todos los hombres resucitados. Por tanto, aprecian la vida moral, y honran a Dios sobre todo con la oración, las limosnas y el ayuno. (...) Si en el transcurso de los siglos surgieron no pocas desavenencias y enemistades entre cristianos y musulmanes, el Sagrado Concilio exhorta a todos a que, olvidando lo pasado, procuren y promuevan unidos la justicia social, los bienes morales, la paz y la libertad para todos los hombres».

Viure el diàleg interreligiós

El diàleg interreligiós és un itinerari. A poc a poc es va descobrint que totes les tradicions religioses són camins complementaris de transformació personal i d'accés a la fondària de la realitat. I, finalment, el procés viscut motiva a connectar-se, en la mesura del possible, amb totes les religions, i a aprendre'n de totes³.

Dues posicions a evitar són: a) el sincretisme: fer una nova religió acoblant elements de diverses religions; i b) el consum a la carta o el supermercat de les religions: considerar de cada tradició només allò que més plau o convé.

El que es deriva del diàleg interreligiós és:

- a. La comprensió sincera entre les diverses tradicions.
- b. La pau i el respecte entre persones i entre pobles que resulten de la bona entesa entre les diverses religions.
- c. La conscienciació de la importància de la dimensió religiosa per a la vida humana.
- d. La celebració joiosa que sorgeix de la constatació de la riquesa de l'altre, de la coincidència d'aspiracions, de la convergència de propòsits i actuacions, de la sintonia profunda en la manera

d'estar en el món i d'entendre el món i la vida humana.

- e. L'enfortiment de cada tradició, fruit d'una major presa de consciència del nucli essencial de la pròpia identitat.
- f. La tasca conjunta de les tradicions en construir un món millor i arribar a una formulació del fet religiós comprensible per a l'home actual i capaç d'interpel·lar-lo a fons.

Per altra banda, és molt positiu que les institucions públiques s'impliquin en el diàleg interreligiós amb subvencions, locals, presència... perquè el diàleg interreligiós té uns efectes beneficiosos a nivell social que ho justifiquen. El diàleg interreligiós pot ser una oportunitat per tornar a plantejar públicament el fet religiós des d'una perspectiva diferent amb trobades obertes on es comparteix el que cada un té i pensa des de la sinceritat i el respecte.

Els criteris que haurien d'utilitzar les administracions públiques en aquesta tasca són: la preservació de la llibertat religiosa; preservació dels drets humans; el respecte (no ingerència en afers interns dels grups religiosos); l'interès per les avaluacions que fan els grups religiosos de la dinàmica i costums de la societat; crear ponts i lligams, etc.

Per acabar, permeteu-me citar uns versos de la *Manifestació de la Plenitud* (*Kitâb al-tajalliyât*, 80) d'Ibn Arabi:

¡Bien amado!

Vayamos hacia la Unión.

Y si encontramos el camino

que lleva a la separación,

destruiríamos la separación.

Vayamos de la mano.

Entremos en la presencia de la Verdad.

Que ella sea nuestro juez

e imprima su sello sobre nuestra unión para siempre.

3. R. RIBERA, *El diàleg interreligiós*, Fragmenta, Barcelona, 2007.

Moderador

Abans de donar la paraula als senyors Jordi Bertran, director del CEM i Antonio Felices, regidor de l'Ajuntament, que tancaran l'acte, deixeu-me dir-vos tres coses, ben breument.

1) Unes cites d'una personalitat d'una religió* que no és present en aquesta Taula rodona:

«Si pensem massa en les diferències de dogma que han resultat de les condicions històriques i culturals, ens ficarem en discussions escolàstiques interminables.»

«Malgrat les grans diferències filosòfiques, la tasca més important de les religions és contribuir a la consecució d'una humanitat més feliç i un món més pacífic.»

«Tanmateix, ara crec que la trobada amb altres religions ens enriqueix mútuament, sobretot perquè

la tasca comuna consisteix en el nostre compromís d'assolir el benestar de tota la humanitat.»

2) Potser podríem suggerir a l'Ajuntament la creació d'una Oficina d'Afers Religiosos que tingués, si més no, aquests objectius:

1. Afavorir el diàleg interreligiós
2. Garantir la llibertat religiosa
3. Afavorir la col·laboració conjunta de les diverses comunitats religioses per a la convivència, la solidaritat i la integració.

3) Ens hem conegut, ens em comprometem, si més no a un itinerari, com deia el senyor Casadesús. Que sigui llarg i fructífer. Em sembla que l'objectiu essencial d'aquesta Taula rodona i d'aquestes Jornades ha estat assolit. Moltes gràcies pel diàleg.

Declaració aprovada per tots els representants

Les persones que hem participat en aquesta Taula rodona, membres de diverses comunitats religioses de Mollet, cristianes i musulmanes, que treballem des de la nostra fe, des de les nostres creences per al benestar integral de la persona, volem manifestar la nostra voluntat de col·laborar entre nosaltres i amb totes les altres comunitats religioses, institucions i entitats que ho desitgin, per aconseguir la convivència i la solidaritat, i el benestar humà, espiritual i social de tots i cada un dels nostres conciutadans.

* Dalai Lama (2007). *Compassió i saviesa. Converses amb Felicitas von Schönborn*. Barcelona: Pòrtic (pàgs. 55 i 59).